

2.12.2015

T 14/2248

Hakijat

Juoksengin kalastuskunta
c/o AA Heikki Huhtanen
Laivurinkatu 23-4 B 24
95400 TORNIO

Niemen-Saloniemen kalastuskunta
c/o AA Heikki Huhtanen
Laivurinkatu 23-4 B 24
95400 TORNIO

Turtolan kalastuskunta
c/o AA Heikki Huhtanen
Laivurinkatu 23-4 B 24
95400 TORNIO

Pellon kalastuskunta
c/o AA Heikki Huhtanen
Laivurinkatu 23-4 B 24
95400 TORNIO

Lempeän kalastuskunta
c/o AA Heikki Huhtanen
Laivurinkatu 23-4 B 24
95400 TORNIO

Kiuruniemen kalastuskunta
c/o AA Heikki Huhtanen
Laivurinkatu 23-4 B 24
95400 TORNIO

Väylänpään yhteisen vesialueen osakaskunta
c/o AA Heikki Huhtanen
Laivurinkatu 23-4 B 24
95400 TORNIO

Vastaaja

Suomen valtio
c/o Lapin ELY-keskus
PL 8060
96101 ROVANIEMI

Asia

Turvaamistoimi

Vireille

26.5.2014

HAKEMUS

Hakijat ovat pyytäneet, että käräjäoikeus asettaa Suomen valtiolle oikeudenkäymiskaaren 7 luvun 3 §:n 1 kohdassa tarkoitetun kiellon lohen ja taimenen viehekalastuslupien myyntiin hakijoina olevien kalastuskuntien alueella Tornionjoessa Pellon ja Kolarin kunnissa. Kiellon noudattamiseksi Suomen valtiolle tulee määrätä uhkasakko.

Vaativuudesta hakijat ovat perustelleet lähinnä sillä, ettei valtiolle ole oikeusperustetta vastoin hakijoiden tahtoa myydä lohen ja taimenen kalastukseen oikeuttavia lupia hakijoiden omistamille vesialueille.

Valtion edustajana Lapin ELY-keskus (ELY-keskus) on myöntänyt rajajokikomission vuonna 1993 perustamalle Tornion-Muonionjoen-Könkämäen viehekalastuksen yhteyslupa-alueelle (T-M-K yhteislupa-alue) luvan myydä valtion lukuun lohen ja taimenen kalastuslupia myös hakijoiden omistamille vesialueille huolimatta siitä, että hakijoina olevat kalastuskunnat ovat vuonna 2012 eronneet yhteislupa-alueesta. Valtion menettely rikkoo hakijoiden kalastuslain 5 §:ään perustuvaa oikeutta vesialueen omistajina harjoittaa kalastusta ja määrätä siitä.

ELY-keskuksen menettely aiheuttaa hakijoille huomattavia taloudellisia menetyksiä. Hakijat eivät ole saaneet minkäänlaista osuutta heidän vesialueilleen myytyjen kalastuslupien tuotosta.

Valtio on perustellut oikeuttaan lohen ja taimenen kalastukseen kalastusregaalilla, mikä oikeus juontaa juurensa ajalta jolloin Suomi ja Ruotsi olivat yksi valtio. Suomen valtion puolesta ei ole kuitenkaan kyetty osoittamaan säännöksiin tai asiakirjain valtion regaleoikeutta hakijoiden omistamilla vesialueilla.

VASTAUS

Valtion edustaja Lapin ELY-keskus on vaatinut hakemuksen hylkäämistä ja hakijoiden velvoittamista korvaamaan vastaajan oikeudenkäyntikulut.

Ensisijaisesti vastaaja on katsonut, että koska hakijoilla ei ole puhevaltaa asiassa hakemus tulisi jättää tutkimatta tai hylätä.

Hakijoilla, Juoksengin jakokuntaa lukuun ottamatta, ei ole vesialueen omistukseen perustuvaa, kalastuslain 5 §:n mukaista kalastusoikeutta turvaamistoimihakemuksen kohteena olevalla vesialueella. Vesialueiden omistus näillä alueilla kuuluu pääosin Fortum Oy:lle sekä muutamille muille osakaskuntiin kuulumattomille omistajille.

Hakemuksen kohteena olevia vesialueita koskevissa useissa kauppakirjoissa on merkintöjä siitä, että myyjät ovat pidättäneet kalastusoikeuden itselleen. Vastaajan käsityksen mukaan kalastusoikeuden pidätystä koskevissa ehdoissa on kysymys sellaisesta myyjän ja ostajan välisestä yksityisoikeudellisesta sopimuksesta, jota ei voida pitää kiinteistön ulottuvuuteen kuuluvana rasiteoikeutena.

Kantansa tueksi vastaaja on esittänyt lainhuutotodistuksia, vesialueiden omistusta koskevien kauppakirjojen jäljennöksiä sekä Maanmittauslaitoksen lausunnon.

Toissijaisesti vastaaja on vaatinut hakemuksen hylkäämistä sillä perusteella, että oikeudenkäymiskaaren 7 luvun 3 §:n 1 momentin vaade-edellytys ei täyty. Hakijat eivät ole saattaneet todennäköiseksi, että heillä on olemassa sellainen oikeus, joka voidaan vahvistaa ulosottokaaren 2 luvun 2 §:ssä tarkoitetulla ratkaisulla.

Myöskään em. säännöksen edellyttämä todennäköisyyskynnys ei ylity, sillä hakijoiden esittämien väitteiden valossa esitettyä vaatimusta voidaan pitää oikeudellisesti selvästi perusteettomana.

Suomen valtion näkemyksen mukaan sillä on ns. regaleoikeuteen perustuva oikeus lohen ja taimenen kalastukseen Tornionjoessa. Regaalilla tarkoitetaan alkuaan kuninkaalle pidätettyä, tuloa tuottavaa oikeutta. Kalastusregaalin sisältönä on valtion oikeus sekä kalastaa lohta ja taimenta että määrätä tästä kalastuksesta yksityisillä kalastuspaikoilla. Nykyisen käsityksen mukaan kalastusregaalilla tarkoitetaan valtion yksinoikeutta lohen ja meritaimenen kalastukseen Perämeressä ja siihen laskevissa joissa.

Valtion lohenkalastusoikeus on todettu myös aikaisemmissa Tornion-Muonionjoesta tehdyissä rajajokisopimuksissa. Venäläis-ruotsalainen kalastuskomissio teki esityksen 1892 lohenkalastuksen järjestämisestä Tornionjoessa. Komission esityksen pohjalta toteutettiin järjestely, joka oli voimassa sopimuksen päättymiseen (1917) saakka. Lähtökohtana järjestelylle oli valtioiden regaleoikeus lohenkalastukseen. Komissio ei katsonut esiin tulleen mitään, mikä olisi omiaan saattamaan mainitun regaleoikeuden epäilyksenalaiseksi, minkä vuoksi komissio edellytti, että lohenkalastus rajajoessa kuuluu valtiolle eikä maanomistajille. Lohenkalastuksen käsitteeseen katsottiin tällöin kuuluneen kaikki lohen ja taimenen kalastus. Tätä regaleluontoista lohenkalastusta ovat vuoden 1897 sopimuksen mukaisesti molemmat valtiot harjoittaneet yhteisesti vuosina 1897 -1917, jona viimeksi mainittuna vuonna sopimus lakkasi olemasta voimassa. Edellä esitetyn järjestelyn pohjana oli venäläis-ruotsalaisen komission tilaama selvitys lohenkalastuksesta Tornionjoessa: Lewenhaupt, Sten (1892): Historik rörande regala laxfisket i Torneå elf. Selvityksessä on käsitelty yksityiskohtaisesti Suomen ja Ruotsin valtioiden oikeutta lohenkalastukseen Tornionjoessa.

Tornionjoen lohenkalastuksen järjestämistä koskevaan mietintöön vuodelta 1924 sisältyvässä ehdotuksessaan sopimukseksi Suomen ja Ruotsin välillä yhteisen lohenkalastuksen järjestämisestä Tornion- ja Muonionjoissa komissio edellytti, että sanottu kalastus rajajoessa todellisuudessa kuuluu näille valtioille. Toisin sanoen komissio oli samaa mieltä lohenkalastuksen järjestämisen perusteista kuin ensimmäinen venäläis-ruotsalainen komissio vuonna 1892. Myös vuoden 1917 jälkeen on noudatettu samaa järjestelyä. Regalekalastusta on käsitelty mm. vuoden 1981 kalastuslain säätämistä edeltäneessä kalastuslainsäädäntökomiteassa ja kalastuslain 12 § nojalla valtion kalastukset on pysytetty voimassa siellä, missä niitä on. Tämä koskee myös Tornion-Muonionjokea.

Lohiregaalissa on kysymys useita satoja vuosia vanhasta asiasta.

Käytännössä lohiregale on tullut perintönä Ruotsin vallan ajalta, eikä tähän perintöön ole haluttu tämän jälkeen Suomessa koskea. Lohiregalen voimassaolon selvittämiseksi on tutkittava myös ruotsalaista oikeuskäytäntöä. Lohiregale oikeudellisena kysymyksenä liittyy kiinteistöoikeuden alaan ja sen syntyhistoria on kaukana menneisyydessä. Sen synty ajoittuu aikaan, jolloin yhteiskunta - ja oikeusjärjestys poikkesi merkittävästi nykyisestä. Valtion kalastusoikeuden oikeudellisen luonteen ymmärtämiseksi tulee kyseisen oikeuden syntyhistoria arvioida sen omassa poliittisessa ja oikeudellisessa kontekstissaan. Vaikka lohiregalen olemassaolo on normaalisti hyväksytty oikeuskäytännössä, ei Suomessa ole ollut oikeudenkäyntejä, joissa lohiregalen syntyä ja sisältöä olisi käyty yksityiskohtaisemmin läpi.

Tornionjoen lohiregalen osalta keskeinen oikeustapaus on vuonna 1967 Ruotsin korkeimman oikeuden (HD) tuomioon päättynyt ns. Vitsaniemen oikeudenkäynti. Tapauksessa kantajina olleet talolliset katsoivat, että heillä oli parempi oikeus kaikkeen kalastukseen Tornionjoella kuin kruunulla. He perustivat kanteensa siihen, että heidän oikeuteensa lohenkalastukseen kylän kohdalla olevaan Tornionjoen vesialueeseen perustui alkuperäisiin saantoihin eli valtaukseen ja ylimuistaiseen nautintaan. Ruotsin korkein oikeus hylkäsi kanteen todeten, että lohenkalastusoikeus Tornionjoella ei ollut yhteydessä vesialueen omistamiseen.

Tuomioistuinten päätöksistä mainittakoon Vaasan hovioikeuden tuomio, joka on päivätty 27.4.1962 ja joka koskee Suomen valtion ja Laivaniemen ja Laivajärven kalastuskunnan kiistaa kalastusoikeudesta. Tuomiossa hovioikeus ilmoittaa tutkineensa asian ja katsoo selvitettyksi, että lohenkalastusoikeus on Alatornion kunnan rannikolla vanhastaan kuulunut valtiolle erotettuna tilojen vesialueen omistusoikeudesta. Tämän vuoksi ja koskei Laivaniemen ja Laivajärven kalastuskunta ole näyttänyt, että sillä olisi erityinen lohenkalastuspaikka vesialueellaan, hovioikeus harkitsee oikeaksi, kumoten kihlakunnan oikeuden päätöksen, vahvistaa, että lohenkalastusoikeus Laivaniemen ja Laivajärven jakokunnan vesialueella kuuluu valtiolle. Korkein oikeus ei myöntänyt valituslupaa.

Tornionjoelta ei tiettävästi ole olemassa viimeaikaisia tuomioistuinten ratkaisuja, joissa kalastusregalen sisältöä ja laajuutta olisi tarkasteltu. Sitä vastoin esimerkiksi Kemijoen Isohaaran voimalaitoksen rakentamisesta kalastukselle aiheutuneiden vahinkojen korvaamista koskevassa asiassa annetussa vesiylioikeuden päätöksessä (9.6.1982; VY 41/1978) on selvitetty kalastusregalen laajuus Kemijoella ja sen edustan merialueella. Vastaavasti Iijoen voimalaitosten rakentamisesta aiheutuneiden kalataloudellisten vahinkojen korvaamista koskevassa asiassa annetussa vesiylioikeuden päätöksessä (6.4.1984; VY 80/1978) on selvitetty kalastusregalen laajuus Iijoella ja sen edustan merialueella. Näissä tuomioissa vesiylioikeus katsoi selvitettyksi, että Kemijoen ja Iijoen vesistöissä sekä niiden edustan merialueella lohen ja meritaimenen kalastusoikeus kuuluu valtiolle sen yksiomaisena eli regaleoikeutena. Kummassakin joessa ja niiden edustalla merialueella on muutama erikseen nimetty pato- /kalastuspaikka, joihin valtion kalastusregali ei

ulotu, Tällaisten paikkojen omistajilla on esittämistään asiakirjoista saatavan selvityksen mukaan vanhastaan ollut ja on edelleen itsenäinen, valtion oikeudesta riippumaton lohen ja meritaimenen kalastusoikeus.

Toisin kuin hakijat väittävät, valtion regaleoikeus ei ole ristiriidassa voimassaolevan kalastuslain tai muunkaan lain kanssa. Kalastuslain 12 §:n mukaan valtiota pidetään kalastusoikeuden haltijana lohen ja taimenen kalastusoikeuden osalta, jos kyseiset kalastukset ovat valtion hallinnassa. Hallinta ilmenee esimerkiksi kalastusoikeuden vuokraamisena. Valtio vuokraa regaleen perustuvia lohenkalastuspaikkoja (n. 130 kpl) ammattikalastajille Pohjanlahden rannikolla saaden niistä vuokratuloja noin 5000 euroa vuosittain. Valtio on myös myynyt regaleen perustuneita lohenkalastuspaikkoja ammattikalastajille. Hallintaa ilmentää lisäksi valtion mukanaolo Tornion-, Muonionjoen ja Könkämäenon yhteislupa-alueita koskevassa sopimuksessa.

Suomen ja Ruotsin välillä tehdyn rajajokisopimuksen (SopS 91/2010) sisältämän kalastussäännön 17 §:n mukaan Lapin ELY-keskus voi luovuttaa kalastuslupia siellä, missä oikeus lohen tai taimenen kalastukseen kuuluu valtiolle. Viranomaiset (Lapin ELY-keskus ja Fiskeriverket) voivat sopia jokialueen muiden kalastusoikeuden haltijoiden kanssa yhteisestä kalastusluvasta, joka oikeuttaa

kalastukseen valtakunnan rajasta riippumatta. Kalastuslupien tietyllä alueella tuottama tulo kuuluu alueen kalastusoikeuden haltijoille näiden vesialueosuuksien mukaisessa suhteessa. Poikkeuksena edellä mainitusta on valtion kalastusoikeuteen tai muuhun erityiseen perusteeseen perustuva kalastusoikeus, jonka arvo-osuus määrittellään kalastusoikeuden haltijoiden välisessä sopimuksessa.

Yhteislupasopimukseen sitoutuminen on täysin vapaaehtoista.

Kalastussäännön kyseisellä määräyksellä on pyritty mahdollistamaan alueella pitkään vallinnut yhtenäislupakäytäntö, joka on mahdollistanut kalastuksen valtakunnanrajasta riippumatta rajajokisopimuksen soveltamisalueeseen kuuluvalla jokialueella. Kalastussäännön määräyksellä ei perusteta kenellekään taholle kalastusoikeuksia. Määräyksen funktiona on todeta, että Suomen valtion osalta kalastusoikeutta hallinnoi alueella Lapin ELY-keskus ja että valtioiden viranomaisilla on toimivalta mm. antaa kalastuslupien myyntiin ja lupatulojen tilityksiin liittyviä määräyksiä ja ohjeita sekä valvoa yksityisten tahojen lupamyyntiä. Vaikka rajajokisopimuksella ja sen sisältämällä kalastussäännöllä ei perusteta tai poisteta kenenkään kalastusoikeuksia, on kuitenkin syytä korostaa, että kalastussäännön kyseisen määräyksen lähtökohtana on valtiolle kuuluva regaleoikeus lohen ja taimenen kalastukseen Tornionjoessa.

Edellä esitetyn perusteella Suomen valtio katsoo, että lohen ja meritaimenen kalastusoikeus Tornionjoessa ja sen edustan merialueella sekä siitä kertyvät tulot kuuluvat kalastusregaalien perusteella valtiolle.

HAKIJOIDEN LAUSUMA

Hakijat ovat katsoneet niillä olevan asiassa puhevalta, koska kalastuskunta käyttää kalastuslain luoman järjestelmän mukaisesti puhevaltaa alueensa kalastusasioissa. Hakija-kalastuskuntien säännöt on vahvistettu Lapin ELY-keskuksessa ja sitä edeltäneessä Lapin kalatalouspiirissä. Säännöissä on todettu kuhunkin kalastuskuntaan kuuluvat talot sekä vesialueet. Viranomaisvahvistus kalastuskuntien säännöille osoittaa niiden puhevallan hakemuksen kohteena olevassa asiassa.

Lapin ELY-keskus on myös muutoin aikaisemmassa päätös- ja sopimuskäytännössään kohdellut hakijoita vesialueidensa omistajina tai haltijoina. Hakijat on mm. hyväksytty T-M-K yhteislupa-alueen sopijapuoliksi.

Hakijat ovat oikeutensa tueksi vedonneet Juha Joonan tutkimukseen "Valtion regaalisen lohenkalastuksen oikeudellisista perusteista". Tutkimuksessa on selvitelty lohiregaalin syntyhistoriaa ja sitä, miten regaalin olemassaolo tulisi nähdä Pohjanlahteen laskevissa suurissa virroissa Pohjois-Suomen alueella.

KÄRÄJÄOIKEUDEN RATKAISU

Perustelut

Turvaamistoimesta säädetään oikeudenkäymiskaaren 7 luvussa. Luvun 3 §:n mukaan jos hakija saattaa todennäköiseksi, että hänellä on vastapuolta vastaan muu kuin luvun 1 tai 2 §:ssä tarkoitettu oikeus, joka voidaan vahvistaa ulosottokaaren 2 luvun 2 §:ssä tarkoitettulla ratkaisulla, ja on olemassa vaara, että vastapuoli tekemällä jotakin, ryhtymällä johonkin tai laiminlyömällä jotakin tai jollakin muulla tavoin estää tai heikentää hakijan oikeuden toteutumista tai olennaisesti vähentää sen arvoa tai merkitystä, tuomioistuin voi mm. sakon uhalla kieltää vastapuolta tekemästä jotakin tai ryhtymästä johonkin.

Korkeimman oikeuden julkaistussa ratkaisukäytännössä on vahingonkorvaussuunnitelmien turvaavan takavarikon osalta katsottu saamisen yksilöimisen ohella riittäväksi, ettei saamista esitetyn näytön valossa tai oikeudellisesti voitu pitää selvästi perusteettomana. Ratkaisujen perusteluissa on todettu mm., että saamisen todennäköisyyttä tutkittaessa on erityistä huomiota kiinnitettävä turvaamistoimen käsittelyn kiireellisyyteen ja siihen, että takavarikko on milloin tahansa tuomioistuimen määräyksellä peruutettavissa.

Hakijoiden hakeman turvaamistoimen hyväksyminen merkitsisi voimakasta puuttumista hyvin pitkään jatkuneeseen ja yleisesti hyväksytyyn valtion regaaliseen lohenkalastusoikeuteen ts. regaleoikeuteen. Turvaamistoimen myöntämistä harkittaessa on hakijoiden oikeuden todennäköisyydelle asetettava huomattavasti suuremmat vaatimukset kuin saamisen todennäköisyydelle takavarikkoasiassa. Hakemuksen hyväksymiseksi ei siten riitä pelkästään se, että hakijoiden oikeus ei esitetyn näytön valossa tai oikeudellisesti ole selvästi perusteeton.

Hakijat ovat katsoneet niillä olevan kalastuslain säännösten perusteella oikeus vesialueittensa omistajina vesialueillaan kalastaa kaikkia kalalajeja, myös lohta ja taimenta. Valtio ei ole kyennyt osoittamaan oikeusperustetta regaalioikeudelleen. Kantansa tueksi hakijat ovat vedonneet mm. Juha Joonan edellä viitattuun tutkimukseen ja sen johtopäätöksiin.

Joonan on johtopäätösosiossaan mm. todennut olevan vaikea osoittaa sellaista itsevaltaisen ajan kuninkaallista päätöstä, jonka nojalla oikeuden voidaan katsoa siirtyneen kruunulle. Mikäli näin olisi tapahtunut tai päätös olisi tehty myöhemmin valtiopäivien toimesta, tämän olisi täytynyt tulla esiin myöhemmissä regaalia käsitelleissä oikeudenkäynneissä ja hallintoviranomaisten päätöksissä. Mikäli näin ei ole käynyt Joonan mielestä asiaa on omana aikanaan tulkittu siten, ettei lohen ja taimenen kalastusoikeutta ole ollut tarkoitus siirtää kruunulle.

Vastaja on vastauksessaan varsin seikkaperäisesti selvittänyt valtion regaleoikeuden oikeusperusteen ja jatkumon arviolta aina 1500-luvulta tähän päivään. Selvityksen perusteella valtion regaalioikeus on vakiintuneesti hyväksytty sekä oikeudellisissa että hallinnollisissa ratkaisuissa. Vaikka Joonan tutkimuksen sisältö jossain määrin kyseenalaistaa valtion regaleoikeuden perusteen se ei kuitenkaan saata hakijoiden oikeutta oikeudenkäymiskaaren 7 luvun 3 §:n edellyttämällä tavalla todennäköiseksi.

Lisäksi vastaja on perustellusti kyseenalaistanut hakijoiden oikeuden vesialueittensa omistukseen/hallintaan ja samalla oikeuteen hyödyntää vesistöjä mm. kalastamalla.

Jutun riitakysymykset ovat laadultaan sellaisia, että ne ovat parhaiten käsiteltävissä ja ratkaistavissa pääasian riitaoikeudenkäynnissä.

Edellä sanottu huomioiden hakijoiden esittämä selvitys vaatimastaan oikeudesta ei riittävällä todennäköisyydellä osoita, että hakijoilla olisi valtiota parempi oikeus hakemuksen tarkoittamilla vesialueilla lohen ja taimenen kalastukseen. Edellytyksiä turvaamistoimen myöntämiselle ei ole.

Päätöslauselema

Hakemus hylätään.

LAINKOHTA

Oikeudenkäymiskaari 7 luku 3 §.

MUUTOKSENHAKU

Käräjäoikeuden päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta valittamalla Rovaniemen hovioikeudelta tai ennakkopäätösvalituksella korkeimmalta oikeudelta.

Valitusoikeuden säilyttämiseksi päätökseen on ilmoitettava tyytymättömyyttä seitsemän päivän kuluessa päätöksestä. Tyytymättömyyden ilmoitus on tehtävä käräjäoikeudelle viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Päätökseen liitetään yksityiskohtainen muutoksenhakuohje.

Käräjätuomari

Jukka Jama

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1 / 2

	<p>Käräjäoikeuden ratkaisuun tyytymätön voi hakea siihen muutosta hovioikeudelta tai ennakkopäätösvalituksella korkeimmalta oikeudelta.</p> <p>Muutoksenhakumenettelyyn kuuluvat: - tyytymättömyyden ilmoittaminen ja - valittaminen.</p> <p>Ennakkopäätösvalituksen tekeminen edellyttää lisäksi valitusluvan pyytämistä korkeimmalta oikeudelta. Jos valituslupaa ei myönnetä, käräjäoikeuden ratkaisu jää pysyväksi.</p>												
Tyytymättömyyden ilmoittaminen	<p>Käräjäoikeuden ratkaisuun on ilmoitettava tyytymättömyyttä viikon kuluessa ratkaisun julistamisesta tai antamisesta, toisin sanoen viimeistään seuraavalla viikolla ratkaisun julistamis- tai antamispäivää vastaavana viikonpäivänä. Ilmoitus on tehtävä suullisesti tai kirjallisesti asian ratkaisulle käräjäoikeudelle tai tämän käräjäoikeuden kansliaan sen aukioloaikana.</p>												
	<p>Kanslian osoite ja aukioloaika ovat:</p> <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td colspan="2">Kemi-Tornion käräjäoikeus / Oikeustalo</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Valtakatu 39</td> </tr> <tr> <td colspan="2">94100 Kemi</td> </tr> <tr> <td>Telekopio:</td> <td>029 564 9913</td> </tr> <tr> <td>Sähköposti:</td> <td>kemi-tornio.ko@oikeus.fi</td> </tr> <tr> <td>Aukioloaika:</td> <td>8.00 - 16.15</td> </tr> </table> <p>Ilmoituksen voi tehdä henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse taikka telekopiona tai sähköpostina. Ilmoituksen lähettäminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Jos tyytymättömyyden ilmoitus myöhästyy, puhevalta on menetetty. Kirjeessä on mainittava lähettäjän postiosoite.</p> <p>Vangittu tai vankeusrangaistusta tai muutorangaistusta suorittava henkilö saa rikosasiassa ilmoittaa tyytymättömyyttä myös vankilan johtajalle. Jos tyytymättömyyden ilmoittamisen määräaika päättyy tällaisen henkilön ollessa oikeudenkäynnin tai vanginkuljetuksen vuoksi rangaistuslaitoksen ulkopuolella, hän saa ilmoittaa tyytymättömyyttä vankilaan saapumisen jälkeisenä päivänä.</p> <p>Sotilasoikeudenkäyntiasiassa saadaan tyytymättömyys käräjäoikeuden päätökseen ilmoittaa myös sen perusyksikön päällikölle tai sen joukko-osaston komentajalle, jossa tyytymättömyyden ilmoittaja on. Päävartiossa tai muuten sotilasviranomaisen valvonnan alaisena oleva saa tehdä tyytymättömyyden ilmoituksensa päävartion tai vastaavan päällikölle.</p> <p>Tyytymättömyyden ilmoitus saadaan rajoittaa koskemaan osaa käräjäoikeuden ratkaisusta. Rajoitus on mainittava tyytymättömyyttä ilmoitettaessa.</p> <p>Tyytymättömyyttä ilmoitettaessa on myös mainittava, millä tavalla asiassa laadittu toimituskirja, joka on tarpeen valitusta varten, toimitetaan ilmoittajalle.</p> <p>Tyytymättömyyden ilmoitus saadaan peruuttaa tyytymättömyyden ilmoittamiselle säädetyn määräajan kuluessa. Peruutukseen on sovellettava, mitä tyytymättömyyden ilmoittamisesta on säädetty.</p>	Kemi-Tornion käräjäoikeus / Oikeustalo		Valtakatu 39		94100 Kemi		Telekopio:	029 564 9913	Sähköposti:	kemi-tornio.ko@oikeus.fi	Aukioloaika:	8.00 - 16.15
Kemi-Tornion käräjäoikeus / Oikeustalo													
Valtakatu 39													
94100 Kemi													
Telekopio:	029 564 9913												
Sähköposti:	kemi-tornio.ko@oikeus.fi												
Aukioloaika:	8.00 - 16.15												
Valittaminen	<p>Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä päivää. Määräajan laskeminen alkaa käräjäoikeuden ratkaisun julistamis- tai antamispäivää seuraavasta päivästä. Valituskirjelmä toimitetaan edellä mainitun käräjäoikeuden kansliaan. Sotilasoikeudenkäyntiasiassa valituskirjelmä saadaan antaa myös sille sotilasviranomaiselle, joka lain nojalla on oikeutettu ottamaan vastaan tyytymättömyyden ilmoituksen.</p> <p>Ohjeet valitusmenettelyä varten ovat käräjäoikeuden toimituskirjan liitteenä olevassa valitusosoituksessa.</p>												
Vastavalitus	<p>Valituksen johdosta valittajan vastapuoli voi tyytymättömyyttä ilmoittamatta valittaa osaltaan käräjäoikeuden ratkaisusta. Määräaika vastavalitusta varten on kaksi viikkoa valittajalle asetetun valitusmääräajan päättymisestä.</p>												
Määräajan pidentäminen	<p>Valittajan on valitusajan kuluessa pyydettävä uutta määräaika käräjäoikeuden kansliasta käräjäoikeudelle osoitetulla hakemuksella, jos muutosta ei ole voitu hakea määräajassa laillisen esteen tai muun hyväksyttävän syyn vuoksi. Sotilasoikeudenkäyntiasiassa hakemus saadaan antaa myös edellä mainitulle sotilasviranomaiselle.</p>												

Valituksen täydentäminen	Jos määrääjassa toimitettu valitus on puutteellinen, hovioikeus voi kehottaa korjaamaan puutteen. Jos kehotusta ei noudateta ja jos valitus on niin puutteellinen, ettei se kelpaa oikeudenkäynnin perustaksi hovioikeudessa, valitus jätetään tutkimatta.
Jatkokäsittelylupa	<p>Valituksen käsittelyyn vaikuttaa myös se, tarvitaanko asiassa hovioikeuden myöntämä jatkokäsittelylupa.</p> <p>Riita- ja hakemusasiassa tarvitaan aina jatkokäsittelylupa, kun kärjäoikeuden ratkaisuun haetaan muutosta valittamalla.</p> <p>Rikosasiassa vastaaja tarvitsee jatkokäsittelyluvan, jos häntä ei ole tuomittu ankarampaan rangaistukseen kuin kahdeksan kuukautta vankeutta. Vastaaja ei kuitenkaan tarvitse jatkokäsittelylupaa miltei osin asiassa, jos hänet on tuomittu ankarampaan rangaistukseen kuin kahdeksan kuukautta vankeutta ja valitus koskee hänen syykseen luettua rikosta taikka rangaistusta.</p> <p>Syyttäjä ja asianomistaja tarvitsevat rikosasiassa jatkokäsittelyluvan, jos vastaajaa ei ole tuomittu ankarampaan rangaistukseen kuin kahdeksan kuukautta vankeutta. Syyttäjä ja asianomistaja eivät kuitenkaan tarvitse jatkokäsittelylupaa miltei osin asiassa, jos vastaaja on tuomittu ankarampaan rangaistukseen kuin kahdeksan kuukautta vankeutta ja valitus koskee vastaajan syyksi luettua rikosta taikka vastaajalle tuomittua rangaistusta.</p> <p>Rangaistuksen ankaruutta arvioitaessa ei oteta huomioon vankeusrangaistuksen ohessa tuomittua sakkoa tai muuta rikosoikeudellista seuraamusta.</p> <p>Jatkokäsittelylupa myönnetään, jos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ilmenee aihetta epäillä kärjäoikeuden ratkaisun lopputuloksen oikeellisuutta; - kärjäoikeuden ratkaisun lopputuloksen oikeellisuutta ei ole mahdollista arvioida jatkokäsittelylupaa myöntämättä; - luvan myöntäminen on tärkeää lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa; - luvan myöntämiseen on muu painava syy. <p>Hovioikeuden ei tarvitse edeltävän luettelon ensimmäisen kohdan perusteella myöntää jatkokäsittelylupaa, jos muutosta haetaan vain sillä perusteella, että kärjäoikeus on arvioinut kärjäoikeudessa esitetyn näytön väärin, ja kärjäoikeuden ratkaisun lopputuloksen oikeellisuutta ei ole valituksessa esitettyjen seikkojen perusteella perusteltua aihetta epäillä.</p> <p>Jos hovioikeus ei myönnä valitusasiassa jatkokäsittelylupaa, kärjäoikeuden ratkaisu jää pysyväksi.</p>
Ennakkopäätösvalitus	<p>Muutosta kärjäoikeuden ratkaisuun saadaan hakea hovioikeuden asemesta korkeimmalta oikeudelta, jos korkein oikeus myöntää valituslupa (ennakkopäätösvalitus). Jos valituslupaa ei myönnetä, kärjäoikeuden ratkaisu jää pysyväksi.</p> <p>Jos muutoksenhakija tahtoo hakea muutosta ennakkopäätösvalituksella, hänen on ilmoitettava siitä ilmoittaessaan tyytymättömyyttä ratkaisuun. Ennakkopäätösvalituksen tekeminen edellyttää muutoksenhakijan vastapuolen antamaa kirjallista tai suullista suostumusta. Suostumus on annettava kärjäoikeudelle tyytymättömyyttä ilmoitettaessa. Tyytymättömyyden ilmoitus tai annettu suostumus saadaan peruuttaa tyytymättömyyden ilmoittamiselle säädetyn määräajan kuluessa. Jos suostumusta ei ole annettu tai se on peruutettu, tehty ilmoitus katsotaan tavanomaiseksi tyytymättömyyden ilmoitukseksi. Muutoksenhakijan vastapuoli voi tyytymättömyyttä ilmoittamatta osaltaan valittaa kärjäoikeuden ratkaisusta korkeimpaan oikeuteen, jos korkein oikeus myöntää hänelle luvan ennakkopäätösvalitukseen. Vastavalitus raukeaa, jos korkein oikeus ei myönnä muutoksenhakijalle valituslupaa. Määräaika ennakkopäätösvalitusta varten on 30 päivää. Määräajan laskeminen alkaa kärjäoikeuden ratkaisun julistamis- tai antamispäivää seuraavasta päivästä. Korkeimmalle oikeudelle osoitettu muutoksenhakukirjelmä on toimitettava edellä mainitun kärjäoikeuden kansliaan.</p>
Oikeusapu	Oikeusapu on voimassa kaikissa oikeusasteissa, jotka käsittelevät asiaa. Jos hän, jolla ei ole oikeusapua, haluaa oikeusapua muutoksen hakemista varten, hänen on haettava sitä oikeusaputoimistolta suullisesti tai kirjallisesti. Muutoksenhakutoimioistuimessa käsiteltävässä asiassa oikeusapua ei voida myöntää taannehtivasti koskemaan muutoksenhakua edeltäneitä toimenpiteitä.
Oikeudenkäyntimaksut	<p>Valitusasian käsittelystä hovioikeudessa peritään oikeudenkäyntimaksu, joka on rikosasiassa 97 euroa ja muussa asiassa 196 euroa. Korkeimmassa oikeudessa oikeudenkäyntimaksu on rikosasioissa 122 euroa ja muissa asioissa 244 euroa. Jos valituslupaa ei myönnetä, maksu on puolta pienempi. Maksuvelvollinen on muutoksenhakija tai hänen sijaansa tullut.</p> <p>Rikosasiassa oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos kärjäoikeuden ratkaisua muutetaan muutoksenhakijan eduksi. Oikeudenkäyntimaksua ei myöskään peritä siltä, jolle on myönnetty oikeusapua tai joka muulla laissa säädettyllä perusteella vapautuu maksuvelvollisuudesta.</p>